

ციხაი გინაქდუნი

საინტელექტუალური მოცულობის ციხაი

ქესი
ზიგლი

ბაკურ სულაკაურიის
განმაცემლობა

მამას და დედას

*ბავშვობაში თქვენ მარწმუნებდით, რომ ყველაფრის გაკეთება
შემეძლო. პატარა უკვე აღარა ვარ, მაგრამ თქვენ იმავეს მიმეო-
რებთ და მეც ძალაუნებურად ვფიქრობ, რომ ამის ნამდვილად
გჯერათ. ამ რწმენისთვის მიყვარხართ.*

სიტყვები

მ თხი მოკლე სიტყვა – სულ ეს იყო საკმარისი მთელი რიგი მოვლენების დასაწყებად.

ეს სიტყვები ზედა სართულზე მდებარე, ფურცლების შრიალითა და წამლების მოტკბო სიმყრალით სავსე ოთახიდან მოდიოდა. ისინი იწერებოდა კალმით, რომელიც ხელში ეჭირა მოხუც კაცს, გამუდმებით რომ ახველებდა და სტვენით სუნთქავდა. ამ სიტყვებით მთავრდებოდა ძალზე მნიშვნელოვანი წერილი, რომელშიც შემდეგი ეწერა:

ვის: სინათლის მომთვინიერებელს

სად: ცირკ „მირანდუსში“

სასწრაფოდ მსურს თქვენთან საუბარი. ვიმედოვნებ, გახსოვართ, მიუხედავად იმისა, რომ ცირკ „მირანდუსში“ მრავალი წლის წინ მიხმეს. რომ იცოდეთ, არასდროს დამვიწყებიათ. ჩემი სახელია ეფრაიმ ტატლი და ჩვენ ერთმანეთს ომის პერიოდში შევხვდით, როცა ჯერ კიდევ ყმაწვილი ვიყავი.

თქვენ მე სასწაულს შემპირდით.

არ ვიცი, როგორ უნდა მოგაწვდინოთ ეს წერილი.

რა ხანია, ახალგაზრდა აღარა ვარ და ცირკის შესახებ ყურმოკვრითაც კი აღარაფერი მსმენია. მაგრამ თქვენ დამპირდით და მეც მთელი ამ წლების განმავლობაში მჯეროდა, რომ, თუ დამჭირდებოდა, აუცილებლად მოხვიდოდით.

აქ მოხუცი გაჩერდა. გადაიკითხა, მანამდე რაც დაწერა. უკანასკნელი სტრიქონის გამოყვანისას მისმა კალამმა ყვითელი ღამის ნათურის შუქზე გაიელვა:

ამნუთას თქვენ მე მჭირდებით.

და სწორედ იმნამს, ათასობით მილის დაშორებით, კარავში, რომელიც ეკუთვნოდა კაცს, სინათლეს რომ ათვინიერებს, შიკრიკმა გაიღვიძა.

ჩაიღის ხმა

მიკა ტატლი მოხუც ქალბატონებზე საკმაოდ დადებითი აზრისა იყო – ისინი თბილ სვიტერებს ქსოვდნენ, აცხობდნენ შოკოლადის მინანქრიან ტორტებს და ქალაქის კლუბში ბანქოს ძველმოდური თამაშებით ერთობოდნენ. ზოგიერთს, ფოსტაში მომუშავე მისის ოლეინისა არ იყოს, ხანდახან კბილის პროთეზის ჩასმა ავინწყდებოდა, ან ქუჩის გადაღმა მცხოვრები მისის როჩესტერის დარად, თოთხმეტი გაზულუქებული კატა ჰყავდა შეფარებული. მაგრამ ეს ორი ქალბატონიც კი შინაგანად შოკოლადის ტორტისა და თბილი სვიტერების ხალხი იყო.

აი, მიკას პაპიდა გერტრუდა სულ სხვა მოვლენა გახლდათ.

იმ კვირადღეს მიკა უკვე მესამედ რეცხავდა ფაიფურის ვარდისფერ ფინჯანს, პაპიდა კი თვალმოუშორებლად უყურებდა. სანამ ქალი ენაგაუჩერებლად ქაქანებდა, მიკა ისეთი მონდომებით ხეხავდა ფაიფურს, რომ უკვე შიშობდა, ფინჯანზე გამოსახული ვარდები ხომ არ გავახუნეო.

შინაგანად პაპიდა გერტრუდა ნამდვილად ხველების სიროფი იყო.

მტვრისფერი თმა კეფაზე ისე მაგრად შეეკრა, რომ სახის კანი

დასჭიმვოდა და ნაოჭები გასწორებოდა; პერანგებს ისე ახამებდა, საყელოებზე ხელი რომ შეგვევლო, გაგეჭრებოდა. შავი ჩაი, რომელსაც ფოლადის კრიალა ჩაიდანში ადუღებდა, მასავით ქაფქაფა და მწარე იყო. თანაც მიკას ჩაიში შაქრის ჩაყრის უფლებას არ აძლევდა, რადგან, მისი თქმით, მათ ოჯახს მემკვიდრეობით ცუდი კბილები ერგო.

პაპიდა იმასაც ამბობდა, ოჯახს მემკვიდრეობით გონებასუსტობაც მოჰყვებო, მაგრამ, მაღლობა ღმერთს, იმის შემჩნევაც არ უჭირდა, რომ მიკა ამ ცუდ გენს გადაურჩა.

პაპიდა გერტრუდა მათთან რამდენიმე კვირის წინ არიზონიდან ჩამოვიდა, რათა გაეკონტროლებინა, რომ, მიუხედავად ბაბუა ეფრაიმის ავადმყოფობისა, სახლში ყველაფერი „წესისამებრ კეთდებოდა“. თავიდან დიდხანს დარჩენას არ აპირებდა, მაგრამ მიკას ბაბუა უფრო და უფრო შეუძლოდ ხდებოდა, პაპიდა გერტრუდა კი – უფრო და უფრო აუტანელი.

– რას უშვრები ფინჯანს? – წამოიძახა უეცრად პაპიდამ, – მხოლოდ ის გთხოვე, რომ ამჯერად მაინც ნორმალურად გაგერეცხა.

ერთადერთი მიზეზი, რის გამოც მიკა სიტყვას არ უბრუნებდა, ის იყო, რომ იცოდა, ქალი მთელი დღე სულს ამოხდიდა ათასი წვრილმანის კეთებით, იმის ნაცვლად, რომ ბაბუას მონახულების ნება მიეცა. მიკას მოხუცის „შენუხების“ უფლება მას შემდეგ აღარ ჰქონდა, რაც ბაბუა ეფრაიმს ერთ დილას წამოსცდა, მიკას რალაც ძალიან მნიშვნელოვანი მინდა ვუთხრაო.

„საოცარი, – ჩაიჩურჩულა ბაბუამ, – ჯადოსნური რამ...“ და თვალეში მიკასთვის ნაცნობი ნაპერწკლები გაუკრთა. *ჯადოსნური*, ცხადია, ცირკი მირანდუსის ამბები იქნებოდა, რომელთა მოსმენა მიკას ამქვეყნად ყველაფერს ერჩივნა. სიტყვა *ჯადოსნური* გახდა ასევე მიზეზი, რომ პაპიდა გერტრუდამ მიკა ოთახიდან მანამდე მიაბრძანა, სანამ ბაბუა კიდევ რამეს ეტყოდა. ქალის აზრით, ყველა ეს ამბავი მემკვიდრეობითი გონებასუსტობის დას-

ტური იყო, რაც მიკასაც აუცილებლად გადაეცემოდა, პაპიდას რომ არ ეფხიზლა.

„რამდენიმე წუთიც გაუძელი და ისევ ნახავ...“

რაც შეეძლო თავაზიანად გაუწოდა ფინჯანი პაპიდას და ჩაიდნის დასახელებად წავიდა. ჩაიდან თუხთუხებდა და ხტოდა, გეგონება, ნაწილებად უნდა დაიშალოსო. მალე ჩაიდნის ცხვირზე შემოსკუპებულმა პატარა ჩიტმაც სტვენა დაიწყო. ჩიტის სტვენა ძალიან მოსწონდა მიკას და მოუთმენლად ელოდა ხოლმე წყლის ადუღებას.

ჩიტუნის ვერცხლისფერი ნისკარტიდან ბოლქვებად გამოიფრქვა ორთქლი. პირველ, სუსტ დასტვენაზე ბიჭს ბაბუა ეფრაიმთან ბოლოხანს გატარებული ის ბედნიერი დღეები მოაგონდა, სანამ პაპიდა გერტრუდა გამოეცხადებოდათ. ხეზე ერთად აშენებდნენ სახლს – ყოველ შუადღეს შრომობდნენ. ბაბუა ეფრაიმი სტვენა-სტვენით წნავდა თოკის კიბეს. „ეს ტატლის ნასკვია, – იტყოდა ხოლმე, როცა საქმეს მორჩებოდა, – ამაზე უკეთესს ქვეყნად ვერ იპოვი“.

მიკამ, რასაკვირველია, იცოდა, რომ ბაბუა ცამდე მართალი იყო.

პაპიდა ჩაიდნისკენ გაემართა.

– ცოტა ხანს კიდევ იდულოს, – სთხოვა მიკამ.

პაპიდას ზედაც არ შეუხედავს ბიჭისთვის, ჩაიდანს ხელი სტაცა და ცეცხლიდან გადმოდგა. მიკამ ყურები დაცქვიტა, რომ მაგალობელი ჩიტის ბოლო ბგერები დაეჭირა, მაგრამ გვიანი იყო, მდულარე წყლის ბუყბუყილა გაიგონა: ბუყ-ბუყ... და სულ მალე ეს ხმაც მიყუჩდა.

პაპიდა ჩაის პაკეტებს ცხელწყლიან ფინჯანში აყურყუმელავებდა.

– უბრალოდ, მიყვარს, ჩიტი რომ უსტვენს ხოლმე, – ჩუმად თქვა მიკამ.

– შენ, უბრალოდ, დროის კარგვა გიყვარს.

მიკა მაცივარს მიაშტერდა, პაპიდისთვის რომ აღარ შეეხედა. საგნებს, რომლებიც ოდესღაც მაცივარზე იყო მიკრული, – ორმაგი შოკოლადის „ბრაუნის რეცეპტებს, მაგნიტურ ანბანს, სპილოს, რომელიც შვიდი წლის მიკამ დახატა, – წამლების ჩამონათვალი, მათი მიღების განრიგი და პაპიდა გერტრუდას კალორიების ცხრილი გადაჰფარებოდა. მიკას არსებობის ერთადერთი მტკიცებულება წამლის ერთ-ერთი რეცეპტის უკან სანახევროდ მიმაღული წებოვანი ქაღალდი იყო – მიკას ხელით ნაწერილი სიტყვებით „ინკას პროექტი, მე-4 სკოლა“.

როცა მიკამ შეიტყო, ბაბუამისის და მათთან ჩამოსვლას აპირებდა, ისიც ბაბუა ეფრაიმივით დიდებულ ადამიანად წარმოიდგინა. იმედოვნებდა, მასაც მოვენონებო. იმასაც ფიქრობდა, რომ სახლი ძველებურად გამოყრუებული აღარ იქნებოდა. მაგრამ მალევე მიხვდა, რომ პაპიდა გერტრუდას თვალში არ მოსდიოდა არაფერი, რაც მის ძმას უყვარდა, მათ შორის, არც ათი წლის ბავშვები.

ბიჭმა ღრმად ჩაისუნთქა და სანამ გულმკერდი არ ასტკივდა, სუნთქვაშეკრული იდგა. „რალაც ჯადოსნური, – გაახსენა საკუთარ თავს, – შეიძლება რაიმე ახალი ისტორია იყოს. კიდევ ერთი ბედნიერი ამბავი...“

„ბედნიერება“ – ეს სიტყვა ახლა შორეულ ქვეყანასავით ძნელად მისაღწევი ეჩვენებოდა.

ექიმი სიმონის თქმით, ბაბუა ეფრაიმი საკმარის ჰაერს ვერ იღებდა. ჰო, ის ველარ უსტვენდა. ბაბუა მთელ დღეებს ზედა სართულზე, ლოგინად ჩავარდნილი ატარებდა და რომც გაეცინა, ამ სიცილის ხმაც სხვაგვარად ჟღერდა. ცეცხლიდან გადმოდგმული ჩაიდნის სუსტი ბუყბუყივით – „ბუყ...ბუყ...“

მიკამ იცოდა, რაც მოჰყვებოდა ამას.

ნაკერძეული

მეცამ ჩაისფინჯნებიანი ლანგარი მანამდე აიღო, სანამ ამას პაპი-და გერტრუდა დაავალებდა. საკმაოდ გაუძნელდა მყარად დაჭერა – ფინჯნები ლამბაქებზე ყანყალებდნენ, სანამ ბიჭი კარისაკენ ფრთხილი ნაბიჯით მიდიოდა.

პაპიდან გზა გადაუღობა.

– ნეტავ სად მიბრძანდები?

მეცამ სცადა, ღიმილით ეპასუხა:

– ზემოთ, ჩაის დასალევად.

ქალმა დაეჭვებული მზერა შეავლო, მერე ლანგარი გამოართვა და მალლა ასწია.

– მე კი ასე არ ვფიქრობ. აქ დაჯდები – ადგილზე, სადაც არაფერს დააშავებ.

მეცამ მოილუშა. ნეტა როდის რას აშავებდა.

– მაგრამ ბაბუა ეფრაიმს ხომ ჩაის დროს ვნახულობ ხოლმე?

ქალმა ამოიქმინა.

– ეფრაიმი ძალზე გადაღლილია და, ჩემი აზრით, ხშირი ვიზიტებით გული არ უნდა გაუწყალო.

– დღეს ხომ უკეთ გრძნობდა თავს! ჩემთვის აპირებდა,

მოეყოლა... უბრალოდ, არ გინდათ, რომ მას ველაპარაკო, რადგან...

– რადგან არ მინდა მძიმე ავადმყოფი შეანუხო. და კიდევ იმიტომ, რომ ნამდვილად არ გჭირდება ყურების სისულელებით გამოჭედვა, მით უმეტეს, ბაბუაშენის მონათხრობი სისულელებით. ახლა კი დაჯექი, – პაპივამ თავით ანიშნა სამზარეულოს მაგიდაზე.

მიკას ფეხი არ მოუცვლია. ქალმა ვარდით მოხატული ფინჯანი მაგიდაზე დადგა და წარბანულმა დახედა ბიჭს.

მიკას თავი რეზინის ლენტად წარმოედგინა, რომელსაც პაპივამ გერტრუდა ყოველი ხმის ამოღებისას თანდათან უფრო ჭიმავდა. ცხადია, ეს სამუდამოდ ვერ გაგრძელდებოდა. პაპივამ ბოლოს და ბოლოს ხომ დაიღლებოდა დაჭიმული რეზინის ჭერიტით. და თუ ეს ასე არ მოხდებოდა, მაშინ მიკა განწყდებოდა.

თუმცა – არა დღეს.

ფეხათრევიტ გაემართა სამზარეულოს მაგიდისაკენ და პაპივას ისეთი მძულვარე მზერა ესროლა, როგორიც ჯერ არავისთვის გაემეტებინა.

ქალი კარისკენ შებრუნდა.

– ის აუცილებლად მოისურვებს ჩემს ნახვას, – დაადევნა მიკამ.

– დალიე ჩაი.

– მგონი...

პაპივამ გამოხედა:

– საშინაო დავალება არა გაქვს?

ბიჭმა მაცვივარზე მიკრულ ქალადს შეავლო თვალი.

– აი, რა ვიფიქრე: შეიძლება ეფრაიმის ნახვის ნება მოგცე, თუ დაამტკიცებ, რომ შენს მოვალეობებს *პასუხისმგებლობით* და *გონივრულად* ეკიდები.

ეს თქვა და უხმოდ დატოვა ოთახი. მიკამ დაიცადა, სანამ კიბეზე ამავალი პაპივას ფეხსაცმლის ქუსლების კაკაკუკი მიწყდებოდა და შემდეგ ჩაი საზიზლარი ფინჯნიდან ნიჟარაში ჩააპირქვავა.

როცა მიკა ზედა სართულზე ალასლასდა, ბაბუა ეფრაიმის ოთახის კარი მაგრად დაკეტილი დახვდა.. ასეც ფიქრობდა. „როცა პაპი იდა გერტრუდა გამოვა, შევიპარები“, – დაჰპირდა საკუთარ თავს.

თავის ოთახში შევიდა და აულაგებელ ლოგინზე დაებერტყა. ისტორიის გაკვეთილისთვის ჯგუფურად მოსამზადებელ პროექტზე აპირებდა მუშაობას. მთელ მეხუთე კლასში უჭკვიანესი გოგო – ჯენი მენდოზა – ხვალ სკოლაში მიკას ხელით დამზადებულ ინკას კულტურის ერთ-ერთი ნიმუშის მოდელს ელოდა – პრეზენტაციისნინა რეპეტიცია უნდა გაევლოთ. ბიჭს აქამდე თავი არ შეუნუხებია მისი დამზადებით. ფიქრობდა, ამას რა უნდაო. სახელმძღვანელოს ერთ-ერთ ნახატზე სწორედ ეს ნივთი იყო გამოსახული – ქიფუ – საშუალო სიგრძის თასმებისგან შეკრული თაიგული, რომლის შემადგენელი თითოეული თასმა გარკვეული ლოგიკით იყო გამონასკვეული. ნასკვების გაკეთება კი მიკას თვალდახუჭულსაც შეეძლო. ტატლის ოჯახის ნევრისთვის ეს გულისგამანვრილებელი დავალება ვერ იქნებოდა – ტატლებს ყველანაირი ნასკვის ოსტატურად კეთების ნიჭიც მემკვიდრეობით გადაეცემოდათ.

„იქნებ ბაბუა ეფრაიმს და მე ქიფუ ერთად დაგვემზადებინა?“ – გაიფიქრა მიკამ. ეს, ცხადია, ისეთი დიდებული გასართობი ვერ იქნებოდა, როგორიც ხეზე სახლის შენება, მაგრამ ბაბუა ამაშიც სიხარულით დაეხმარებოდა. ქიფუს ერთად დამზადება – ეს სახალისო და *ნორმალური* საქმე ჩანდა, იმ საქმეების მსგავსი, მიკა და ბაბუა რომ აკეთებდნენ, სანამ ყველაფერი უკუღმა დატრიალდებოდა.

მიკა ზურგზე გადმობრუნდა და თავისი უჯრებიანი ზანდუკის ქვედა უჯრას მისწვდა, რომელიც ათასი ხარახურით იყო გამოტენილი. ლურჯი ბანრის კოჭი ზემოთ მოქცეულიყო. ამ ყველაფერს მიკამ მაშინ მოუყარა თავი, როცა მიხვდა, რომ პაპი იდა გერტრუდას აზრით, „დალაგება“ ყველაფერ იმის ნაგავში გადაყრას ნიშნავდა, რაც თავად არაფერში სჭირდებოდა. მიკას წინდებში ორ იო-იოს,

ბეისბოლის ბურთს, ფეტრის ქუდს, ამა თუ იმ გმირის მინიატურული ფიგურების არმიას, „ოლდ მეიდის“¹ ბანქოს და კოჭს დაედო ბინა. მიკამ კოჭი ასწია და ბანარი თითებზე დაიხვია. კარგი ბანარი იყო – შესანიშნავი ნასკვები გამოვიდოდა.

ახლა ლოდინილა დარჩენოდა.

როცა ბოლოს და ბოლოს გაიგონა, როგორ გაიხურა პაპიდა გერტრუდამ ბაბუას საძინებლის კარი, მიკა თავისი ოთახიდან გამოძვრა და დერეფანი ელვის სისწრაფით გადაჭრა – ოღონდ ეს ძალზე ჩუმი და უხილავი ელვა იყო.

ბიჭი ბაბუა ეფრაიმის ოთახში შესხლტა და ერთი თვალის გადავლებით მოათვალიერა იქაურობა. მალვიძარის თავზე კერამიკის იხვი შემოესკუპებინათ; მარმარილოს ბურთებითა და გახუნებული მონეტებით სავსე მწნილის უზარმაზარი ქილა კუთხეში მიედგათ, ცისფერ კედლებზე კი სურათები ეკიდა.

კუთხეებში შეკუნჭულ ორ ფოტოზე მიკას ბაბუა იყო გამოსახული ახალგაზრდა, მშვენიერ ქალთან ერთად. ქალი ბაბუას ცოლი იყო. ბაბუა ეფრაიმს მასზე ლაპარაკი არ უყვარდა. ოთახში ასევე იყო ბაბუა ეფრაიმის მეგობრებისა და იმ ადგილების სურათები, რომლებსაც ბაბუა სწევოდა; პაპიდა გერტრუდას პანანინა სურათიც კი მოიძვებოდა – ჯერ კიდევ მის პატარაობაში გადაღებული. მკლავი შეხვეული ჰქონდა.

მიკა სიამოვნებით დააკვირდა თავისი მშობლების ქორწილის სურათებს. ისინი, როცა მიკა ჯერ კიდევ ოთხი წლისა იყო, ნავით სეირნობისას დაიღუპნენ, სურათები კი ბიჭს მათი სახეების გახსენებაში ეხმარებოდა. მაგრამ მიკას ყველაფერს მაინც მისი და ბაბუას ერთად გადაღებული სურათები ერჩივნა. ფიქრობდა, ბაბუას ვგავარო, მიუხედავად იმისა, რომ ბაბუას მორუხო თმა ჰქონდა, მიკას კი – ყავისფერი. ბაბუა-შვილიშვილის უმეტეს ფოტოზე ფოკუსი გასწორებული არ იყო, რადგან არც ერთმა არ

---

¹ ოლდ მეიდი – ვიქტორიანულ ეპოქაში შექმნილი სათამაშო ბანქო ბავშვებისთვის

იცოდა, როგორ უნდა გადაეღო კარგი ფოტო ფოტოაპარატის წამზომის დახმარებით. თუმცა ყველა მათგანში, ბაბუასა და მიკას ერთნაირი კაკლისფერი თვალები და ღიმილი ჰქონდათ.

ბოლო ხანებში ბაბუა ძველებურად როდი გამოიყურებოდა. ღიმილი ადრინდელივით თბილი ჰქონდა, მაგრამ მოხუცი ძალზე გამხდარიყო და ლოგინში ამდენი წოლისაგან ფერიც სულ წასვლოდა. როცა მიკამ ოთახში შეაბიჯა, ბაბუა, ბალიშებისგან აშენებულ ბორცვზე მიყრდნობილი, ფანჯარაში გამოსახულ პეიზაჟს გასცქეროდა. ფარდებს შორის ნაპრალში მიკამ მუხის ტოტებზე გადაებული, ნახევრად აშენებული თავიანთი ხის სახლი შეამჩნია.

– დიდებული ხის სახლია, – აღნიშნა მიკამ, – ზაფხულში რამდენს გავერთობი... თუნდაც სახურავი არ ჰქონდეს, მერე, რა!

ბაბუა ეფრაიმი მისკენ მობრუნდა, თვალები რაღაც საიდუმლო სხივით ანთებოდა.

– ოჰ, აი, შენც მოსულხარ, მიკა. ჩვენ საქმეზე უნდა ვილაპარაკოთ, შენ და მე.

– ბოდიში, რომ დამაგვიანდა, – მიკა ბაბუას ფერხთით ჩამოჯდა თავისი ლურჯი ბანრით ხელში, – იმან შემაყოვნა.

– აჰა. არადა, რა გემრიელი ჩაი გამოტოვე, – თქვა ბაბუამ.

– დარწმუნებული ვარ.

ორივე ცდილობდა, სერიოზული გამომეტყველება შეენარჩუნებინა, მაგრამ ბაბუამ იმ მელანივით ჩაის წარმოდგენაზე ცხვირი რომ შეჭმუნა, ვერც მიკამ შეიკავა თავი და ერთმანეთს შესციინეს.

– ჩემი წილი ჭურჭლის სარეცხ ნიჟარაში ჩავღვარე, – აღიარა მიკამ.

– მაშასადამე, ერთ-ერთი ჩვენგანი მაინც გადარჩენილა, – დაასკვნა ბაბუამ.

მართალიც იყო. თუმცა მიკა ამ მეღნით სავსე მთელ ჩაიდანს გამოცლიდა, თუ ეს ბაბუასთან მეტი დროის გატარების შესაძლებლობას მისცემდა.

– არ მესმის... პაპიდა გერტრუდა რატომაა ასეთი... რანაირ-

იცაა? – არ უნდოდა, ბაბუასთვის ეთქვა, რომ ის *საშინელი* იყო, თუმცა ხანდახან მართლაც ძლივს იკავებდა თავს, გულახდილად არ მოეყოლა ყველაფერი.

ბაბუამ ამოიოხრა.

– პაპიდაშენი და მე დიდი ხანია ახლოს აღარ ვყოფილვართ ერთმანეთთან. და ეს ისევეა ჩემი ბრალი, როგორც მისი.

– მეექვსევა, – ჩაიჩურჩულა მიკამ.

ბაბუამ წარბი ასწია:

– აქ მოსვლა მისთვისაც კარგია. აქ ყოფნით ბედნიერად თავს არ გრძნობს, მაგრამ ჩვენ უნდა დავეხმაროთ.

„მე შემეძლო გამეკეთებინა ყველაფერი, რასაც ახლა ის აკეთებს, – გაიფიქრა მიკამ, – თან ამ საქმეების კეთება ბევრად მესიამოვნებოდა“.

– ვიცი, რომ გამაღიზიანებლად იქცევა ხოლმე. კარგი იქნებოდა, გეცადა მაინც, მას მეგობრულად მოჰქცეოდი...

– ვცდილობ... – მიკამ არ იცოდა, როგორ აეხსნა, რომ ამ ბოლო დროს სულ ამის ცდაში იყო – ცდილობდა, არ გაებრაზებინა პაპიდა, ცდილობდა, რამენაირად ბაბუასაც დახმარებოდა, იმასაც ცდილობდა, საკუთარი თავისთვის ჩაეგონებინა, ყველაფერი კარგადააო, როცა სულაც არ იყო ასე, – ძალიან ვცდილობ.

– ვიცი. და ყველაფერს შესანიშნავად აკეთებ, მიკა. ნამდვილად, – ბაბუამ კვლავ ფანჯარას მიაპყრო მზერა, – მინდა, რაღაც გითხრა...

– ის ჯადოსნური ამბავი, ხომ? იმედი მაქვს, ცირკი მირანდუსის ამბები იქნება, – გაუღიმა მიკამ.

მათი თვალები ერთმანეთს შეხვდა და მიკამ იგრძნო, რომ მათ შორის რაღაცამ გაირბინა. რაღაც გაელვებასავით ნათება იყო, სულ პანანინა ნაპერწკალი, რომელმაც მიკა დაარწმუნა, რომ სიტყვები, რომელთა თქმასაც ბაბუა აპირებდა, ყველაფერს შეეცვლიდა.

– ჩემი ერთი ძველი მეგობრისთვის წერილი დავწერე, – თქვა ბაბუა ეფრაიმმა, – და ვფიქრობ, უნდა ნაიკითხო.